13. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI
06-09 TEMMUZ 2004
MALATYA

Sayın,
Yavuz ERİŞEN
Nadir ÇELİKÖZ

"Teknik Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının, Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" başlıklı çalışmanız 06-09 Temmuz 2004 tarihleri arasında üniversitemizde yapılacak olan 13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sözlü bildiri olarak sunulmaya değer bulunmuştur.

İlgi, katkı ve katılımlarınız için teşekkür ederim.

30 Mayıs 2004

Prof. Dr. Mustafa KILIÇ
Düzenleme Kurulu Başkanı

Adres: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi 44280 Malatya
Tel : 0.422.341 00 10 / 4218 - 4219 - 4163
Belge geçer: 0.422.341 00 42 E-posta : ebk@inonu.edu.tr Web: http://ebk.inonu.edu.tr

XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya

TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ, EĞİTİM PROGRAMLARIN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu araştırmada, öğretim elemanlarının, teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri ve kişisel özelliklerine ilişkin bazı değişkenlerin görüşleri üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Genel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada Gazi, Marmara ve Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültelerinde görev yapan toplam 226 öğretim elemanının görüşlerinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, eğitim programlarının niteliğini belirlemeye ilişkin 16 maddeden oluşan 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekte; eğitim programlarının felsefe, amaç, içerik, öğretme-öğrenme stratejileri, eşitlik ve çeşitlilik, koordinasyon, değerlendirme ve geliştirme gibi niteliğini belirleyici maddelere yer verilmiştir. Yapılan ön deneme sonuçlarına göre, araştırmada kullanılan ölçeğin tek faktöre yönelik toplam variyansı açıklama oranı .48 ve Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .93'tür. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; (1) teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarının niteliğinde ciddi problemlerin olduğu, (2) kişisel özelliklerine göre, öğretim elemanlarının bu konuda görüşlerinin genel olarak farklılık göstermediği ve (3) üniversite,alan, bölüm, unvan, kıdem ve cinsiyet değişkenlerinden oluşan kişisel özelliklerden yalnızca branş ve bölüm değişkenlerinin öğretim elemanlarının programın niteliğiyle ilgili görüşleri üzerinde etkisi olduğu ve en önemli etkiyi branş değişkenin yaptığı anlaşılmıştır. Araştırma sonunda teknik eğitim fakültesi programların niteliğinin geliştirilmesine ilişkin bazı önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Teknik Eğitim, Öğretmen Yetiştirme, Eğitim Programı, Program Geliştirme, Program Kalitesi*

INVESTIGATIONS OF TECHNICAL EDUCATION FACULTY LECTURES' OPINIONS ABOUT THE QUALITY OF EDUCATION PROGRAMS ACCORDING TO VARIOUS PARAMETERS

ABSTRACT

In this research, the lectures' opinions about the quality of programs that are used in technical education faculties and the effect of personal characteristics on these opinions with respect to various parameters are investigated. In this research, which is conducted using general scanning model, opinions of totally 226 lectures considered working actively, Gazi, Marmara and Fırat Universities. Tool used to collect data and determine the quality of the educational programs is a 16 item fivefold Likert type scale. In the scale; items that determine the quality of educational programs such as philosophy, aims, content, teaching-learning strategies, equality and diversity, coordination, evaluation and improving are included. According to first test results, the scale used in the research has total variance explaining ratio .48 and Cronbach alpha reliability coefficient according to the one factor are respectively .93. According to the results obtained in the research; (1) there are serious problems on the educational programs applied on the technical education faculties, (2) personal characteristics of the lectures do nat have significant effects on the opinions of the lectures, (3) from the university, field, department, degree, rank and gender personal parameters it is observed that onl the field and department parameters have significant effect on the opinions of the lectures. Moreover it is noted that the most significant effect is made by the field parameter. Apart from that, at the end of the research advices are given to improve the overall quality of the technical education faculty programs.

Key Words: *Technical Education, Teacher Training, Curriculum, Curriculum Development, Curriculum Quality*

TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ELEMANLARININ, EĞİTİM PROGRAMLARIN NİTELİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Yavuz Erişen
GÜTEF Eğitim Bilimleri Bölümü
erisen@gazi.edu.tr
Dr. Nadir Çeliköz
GÜTEF Eğitim Bilimleri Bölümü
ncelikoz@gazi.edu.tr

Problem

Yirmibirinci yüzyılda değişme ve gelişme kavramlarıyla ifade edilen baş döndürücü oluşumlar bütün ülkeleri yakından etkilemektedir. Türkiye de bulunduğu jeopolitik konumu itibarı ile değişimin en hızlı yaşandığı ülkelerden biri durumundadır. Bütün toplumsal kurumlarda olduğu gibi eğitim kurumlarında da önemli değişme ve gelişmeler yaşanmaktadır. Uluslararası öğrenci değişimlerinin giderek arttığı, eğitim kurumlarının bir pazar haline geldiği, akreditasyon, standart ve kalite kavramlarının sık sık gündemde olduğu bu dönemde, eğitimde kaliteyi ön planda tutan toplumların beklentileri karşılama yolunda önemli adımlar atmaları gerekmektedir. Türkiye'nin de gelişmişlik düzeyine ve ilerleme çabalarına uygun bir çizgide, 21. yüzyılın nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılayacak, hızlı değişme ve gelişmelere ayak uydurabilecek, gelişimi yaratıp yönlendirebilecek bilinçli insanlar yetiştirebilmesi ve eğitim kurumlarını çağdaş gelişmelere göre yapılandırabilmesi gerekmektedir. Bilindiği gibi Cumhuriyetin kurucusu Ulu Önder Atatürk de "eğitim işleri"ni Türkiye Cumhuriyeti'nin "en önemli ve en verimli görevi" olarak nitelendirmiş, "eğitim alanında ne pahasına olursa olsun tam başarıya ulaşmak" gerektiğini ifade etmiş, gelişme ve değişmede "çağdaş eğitim"e öncelik vermiştir (TDK 1979, 10, 17, 62).

Eğitim kurumları içerisinde önemli bir yeri ve fonksiyonu bulunan yükseköğretim kurumları bütün toplumlarda hızlı değişimi sağlayan önemli değişkenlerden biridir. Yükseköğretim seviyesinde çağı yakalamış bir toplumun her alanda gelişme sağlayabileceği ve geleceğe güvenle bakabileceği artık hemen herkes tarafından kabul görmektedir. Belirtilen gerçek göz önüne alınarak, gelişmiş ve gelişmekte olan bütün toplumlarda yükseköğretim sürekli gözden geçirilmektedir. Yükseköğretim kurumları içerisinde ise özellikle öğretmen yetiştiren kurumlar her zaman ilgi odağı olmuş, hükümetlerin, özel sektörün, ailelerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve medyanın gündeminde yerini önemle muhafaza etmiştir. Çünkü öğretmenlik bir ülkenin geleceğini hazırlama sorumluluğunu üstlenmiş bir meslektir. Öğretmen nitelikleri ile gelişmiş toplum olma arasındaki yakın ilişki tüm eğitimciler tarafından kabul edilen bir gerçektir. Küçükahmet (1993,77)'e göre, "bir ülkede yeni nesillerin ve ülkenin gelişmesi için ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilmesinden eğitim sisteminin en önemli ögesi olan öğretmen sorumludur". Toplumun ihtiyacı olan nicelik ve nitelikte insan gücünü yetiştirebilmesi eğitimde verimliliğin artırılmasını, "eğitimde verimliliğin artırılması ise, büyük ölçüde nitelikli bir öğretmen yetiştirme sistemi ve öğretmenlerin sürekli geliştirilmesini gerektirmektedir" (Hedges ve Valija 1995, 2).

Eğitim sisteminin temelinde yer alan başlıca ögeler; eğitim programları, öğretmenler ve öğrencilerdir. Bunlar eğitim sistemine yön veren ve onu biçimlendiren en önemli ögelerdir. Eğitimin verimliliği ve ülkenin gelişmesi için gerekli olan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için bu ögeler arasındaki ilişkiler sağlıklı ve uyumlu olmalıdır. Oysa, öğretmen yetiştiren kurumların, sistemi yönlendiren ve biçimlendiren temel ögelerden biri olan eğitim programlarının niteliğine ilişkin çeşitli sorunlarla karşı karşıya oldukları, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu nitelikli insangücünü yetiştirmede bu sorunların acil çözüm beklediği bir çok kişi ya da kurum tarafından dile getirilmektedir. "Okulun sorumluluğunda öğrencilerin değerlerini, tutumlarını, tavırlarını değiştiren, becerilerini geliştiren, bilgi ve anlayış kazanmalarını sağlayan, hem süreç, hem de içerik olarak tanımlanan, okulun kontrolündeki tüm yaşantılar düzeni" (Doll, 1992;6) olarak ifade edilen eğitim programları, öğretim elemanlarının rehberliğinde, öğrencilerde istenilen davranış değişikliklerinin oluşturulabilmesi için önemli bir faktördür. Eğitim programları nitelikli değilse, eğitim sisteminin geliştirilmesine dönük diğer uygulamaların, sistemden beklenen davranışları gerçekleştirmesi mümkün değildir (Baykul, 1999;337). Eğitimde yenilikçi ve atılımcı değişmeler yalnız ve ancak, eğitim programlarının çağdaşlaştırılmasıyla olası görülmektedir (Demirel, 1999;328). Bu nedenle eğitimde nitelik arayışına giren her eğitim kurumunun, programlarının çağdaş hale getirmek için problemlerini belirlemesi ve program geliştirme çalışmalarına girmesi gerekmektedir.

Varış (1996)'a göre, "uygulamalı bir bilim alanı olan eğitim problemlerine masa başında ve kağıt üzerinde değil, problemin kaynağında, okulda ve eğitim sisteminin bütününde çözüm aramak gerekir. Eğitim sisteminde ortaya çıkan problemlerin çözümü, bir ülkede izlenen Milli Eğitim Politikasına, okuldaki öğrencinin davranışına dönüştürülmesi söz konusu olan eğitim programlarının geliştirilmesine bağlı bulunmaktadır". Çağdaş program geliştirme anlayışı değişmeye açık, sürekli yenileşme çabası içinde olan, araştırma ve geliştirme çalışmalarına yer veren bir anlayıştır (Özgüven, 1997;51). Bu bağlamda Türkiye'de değişme ve gelişme sürecinin lokomotifliğini yapan unsurlardan biri olan sanayi sektörünün ihtiyacını karşılayacak nitelikli insan gücünü yetiştirmekle sorumlu mesleki ve teknik eğitim kurumlarına öğretmen yetiştirme gibi önemli bir misyonu üstlenen teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarının niteliğinin araştırılması gerekmektedir. Elbette ki, Türkiye'de yapılan çeşitli bilimsel toplantılar ve araştırmalarla teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarına ilişkin bulgular elde edilmiş ve çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Ancak, değişme ve gelişmelere paralel olarak eğitim programlarından beklentilerin de değişmesi, eğitim programlarına ilişkin uluslararası standartların belirlenmesine ilişkin çabalar, eğitim programlarında yapılan düzenlemeler ve uygulama biçimlerindeki değişimlerin sürekliliği gibi nedenler, çağdaş program geliştirme anlayışı içerisinde sürekli bir değerlendirmeyi gerekli kılmaktadır. Söz konusu gerekçeler doğrultusunda bu araştırmada, teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarının niteliği, programların uygulanmasında ve geliştirilmesinde anahtar rolü bulunan öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda belirlenmeye çalışılmıştır.

Alt Problemler

1. Öğretim elemanlarının, eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri neleridir?
2. Öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri; görev yaptıkları üniversite ve alanlarına göre farklılık taşımakta mıdır?
3. Üniversite, alan, bölüm, ünvan, kıdem ve cinsiyet değişkenleri, öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşlerinin anlamlı bir yordayıcısı mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın amacına ulaşabilmesi, geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için alınan önlemler açıklanmış; araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularına yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmanın yürütülmesinde *genel tarama modeli* kullanılmış, Teknik eğitim fakültesi eğitim programlarının niteliğine ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yönüyle araştırma betimsel niteliktedir. Görüşler kendi koşulları içerisinde, olduğu gibi gözlenmiş ve tanımlanmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, teknik eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Teknik eğitim fakültelerinde çalışan öğretim elemanlarının sayısının fazla olması nedeniyle, araştırma bir çalışma evreni üzerinde yürütülmüştür. Araştırmada Gazi, Fırat ve Marmara üniversitesi Teknik Eğitim Fakültelerinde görev yapan toplam 226 öğretim elemanının görüşünden yararlanılmıştır. Tablo 1'de çalışma evreni içerisinde yer alan öğretim elemanlarına ilişkin bazı betimsel bilgiler verilmektedir.

Tablo 1

Çalışma Evreni İçerisinde Yer Alan Öğretim Elemanlarına İlişkin Betimsel Bilgiler

Değişken		N	%
Görev Yaptığı Üniversite	Gazi	111	49,1
	Marmara	82	36,3
	Fırat	33	14,6
Bölüm	Eğitim Bilimleri	25	11,1
	Elektrik	34	15,0
	Elektronik-Bilgisayar	39	17,3
	Makine	36	15,9
	Metal	31	13,7
	Mobilya	30	13,3
	Yapı	31	13,7

Tablo 1 (devam)

Alan	ÖMB	31	13,7
	Alan B.	195	86,3
Ünvan	Ö.Üyesi	82	36,3
	Ö.Görevlisi	45	19,9
	Ö.Yardımcısı	99	43,8
Kıdem	1-5 Yıl	52	23,0
	6-10 Yıl	68	30,1
	11-15 Yıl	44	19,5
	16 Yıl +	62	27,4
Cinsiyet	Bayan	30	13,3
	Erkek	196	86,7
TOPLAM	**BÖLÜMLER**	**226**	**100,0**

Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Veri toplama aracı olarak Erişen (2001)'in hazırladığı "eğitim programlarına ilişkin kalite standartları"ndan yararlanılarak geliştirilen bir anket kullanılmıştır.

Anket; kişisel bilgilere ilişkin 5 soru ve genel olarak eğitim programlarının niteliğini belirlemeyi amaçlayan 16 soru olmak üzere toplam 21 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı 5'li Likert Tipi ölçektir. Öğretim elemanlarının her bir soruya verdikleri cevap kodları 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir. Cevaplayıcılar, ankette verilen sorulara "hiç", "çok az", "kısmen", "oldukça" ve "tamamen" seçeneklerinden birisini işaretleyerek belirtmişlerdir.

Anketin kapsam geçerliliğini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınırken, yapı geçerliliği ve güvenirliğinin belirlenmesi için 50 öğretim elemanına uygulanarak ön denemesi yapılmıştır. Ön deneme sonuçlarından elde edilen verilere Faktör Analizi yapılmış ve Temel Bileşenler Analizi Tekniği (Principal Component Analysis) kullanılarak, ölçeğin bir ya da daha fazla faktör içerip içermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, ölçeğin, öğretim elemanlarının eğitim programına ilişkin görüşlerini ölçmeyi amaçlayan 1 faktörden oluştuğu gözlenmiştir. Tek faktörü ölçmeye yönelik faktör yük değerleri .37 ile .55 arasında değişmektedir. Ölçeğin tek faktöre yönelik toplam variyansı açıklama oranı .48'dir. Ölçeğin güvenirliğinin göstergesi olarak alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Hesaplanan Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı .93'tür. Tablo 2'de ölçeğe yönelik faktör analizi sonuçları verilmektedir.

Tablo 2
Eğitim Programlarını Değerlendirme Ölçeğine Yönelik Faktör Analizi Sonuçları

MADDELER	F. Yükü
1. Eğitim programı, fakültenin eğitim sistemi içerisindeki konumuna uygun olarak hazırlanmıştır.	,38
2. Eğitim programı, kurumsal planlamalar ve öğretim uygulamaları, fakültenin felsefe ve amaçları ile uyumlu ve gerçekleştirilebilir niteliktedir.	,46
3. Program felsefesi, amaçları, içerik ve tasarımı, mesleki ve teknik eğitimi etkileyecek değişme ve gelişmelere dayalı olarak; yönetici, öğretim elemanı, öğrenci ve diğer ilgililerin katılımı ile geliştirilmiş ve açıkça ifade edilmiştir.	,49
4. Program, öğretmenlik mesleğinde ve alanlarında yüksek düzeyde bilgi ve beceri sahibi, mesleğini seven, genel kültür sahibi, nitelikli bireyler yetiştirmek üzere tasarlanmıştır.	,52
5. Program öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamaktadır.	,55
6. Program gereksiz bilgi, beceri ve tekrarları içermemekte ve öğrencileri hayata ve mesleğe hazırlamaktadır.	,48
7. Program, bütün öğrenciler için hedeflerle tutarlı öğrenme yaşantıları sağlamaktadır.	,42
8. Programda, farklı öğrenme stillerine uygun, öğretme ve öğrenme strateji ve yöntemlerine yer verilerek, hedeflerin etkili olarak öğrencilere kazandırılması sağlanmaktadır.	,54
9. Eğitim programı; öğretim uygulamaları, öğretim materyallerinin kullanımı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve diğer uygulamalardan yararlanmada eşitliği sağlayıcıdır.	,53
10. Öğrencilerin bireysel ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak programda da çeşitliliğe (örn; seçmeli derslere, bireysel uygulamalara) yer verilmektedir.	,37
11. Eğitim programı; planlanma, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu bireylerce etkili bir şekilde koordine edilmektedir.	,47
12. Programın koordinasyonuna ilişkin olarak tüm ilgililer (yönetici, akademik personel, öğrenci, program uzmanları...) arasında etkili bir iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır.	,53
13. Programın bütün boyutlarının koordinasyonundan ve kalitesinden sorumlu olan, ihtiyacı karşılayacak düzeyde personel ile yeterli zaman ve kaynak sağlanmaktadır.	,49
14. Eğitim programı ve programı etkileyen faktörleri değerlendirme ve geliştirmeye yönelik, kapsamlı, etkili, geçerli, güvenilir ve sürekli bir "kalite güvence" sistemi bulunmaktadır.	,51
15. Programın güçlü ve zayıf yönleri ile gerekli düzenlemelere ilişkin bilgi ve öneriler; yöneticiler, akademik personel, öğrenciler, mezunlar, istihdam edenler ve diğer ilgililerden toplanmaktadır.	,43
16. Değerlendirme sonuçları, programı geliştirmek için düzenli bir şekilde raporlaştırılmakta ve kullanılmaktadır.	,41

Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

İstatistiksel çözümlemeler için SPSS paket programından yararlanılmıştır. Anılan paket programdan yararlanarak;

1. Öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde; aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapma (ss) kullanılmıştır.

2. Görev yapılan üniversite ve alan değişkenleri açısından öğretim elemanlarının görüşleri arasında fark olup olmadığının belirlenmesinde, aritmetik ortalama ($\overline{X}$), standart sapma (ss), t testi, scheffe testi ve variyans analizi kullanılmıştır.

3. Değişkenlerin, eğitim programlarının niteliğe ilişkin görüşleri yordama gücünü belirleme amacıyla da çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı Gazi, Fırat ve Marmara Üniversitelerinin Teknik Eğitim Fakültelerinde görev yapan 226 öğretim elemanına araştırmacılar tarafından uygulanmıştır. Uygulama sırasında görev yapma durumunda bulunan ve araştırmaya katılmaya istekli olan öğretim elemanları tercih edilmiştir. Verilerin, araştırmacılar tarafından elle toplanmış olması sebebiyle anketlerin geri dönüşüm oranları % 94'tür.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda verilmiştir.

1. Öğretim Elemanlarının Eğitim Programların Niteliğine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın birinci alt probleminde öğretim elemanlarının teknik eğitim fakültelerinin eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 3'de görüşlere ilişkin aritmetik ortalama ($\overline{X}$) ve standart sapmalar (ss) verilmektedir.

Tablo 3 incelendiğinde, öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine yönelik görüşlerine ilişkin aritmetik ortalamaların $\overline{x}$=1.97 ile $\overline{x}$=3.08 arasında değiştiği görülmektedir. Öğretim elemanları verilen 16 ifadeden 8'ine "çok az", 8'ine ise "kısmen" şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Programla ilgili ifadeler ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde öğretim elemanlarının programları; eğitim sistemi içerisindeki konumuna uygunluk, fakültelerin felsefe ve amaçlarını gerçekleştirme, hedeflerle tutarlı öğrenme yaşantıları sağlama, hayata ve mesleğe hazır nitelikli bireyler yetiştirme ve programın koordinasyonu açısından *"kısmen"*, işbirliği ve takım çalışmaları, öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının karşılanması, programda çeşitliliğin sağlanması, programın koordinasyon ve kalitesinden sorumlu personel, zaman ve kaynak yeterliliği, değerlendirme ve geliştirme faaliyetleri açısından "çok az" nitelikli buldukları anlaşılmaktadır.

Buna göre öğretim elemanlarının teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarını nitelikli bulmadıkları söylenebilir. M.E.B. (1993, 1999a, 1999b), MAGM (1994) ve Akkul (1997) tarafından yapılan araştırmalarda da teknik eğitim fakültelerinin eğitim programlarının yetersizliği üzerinde durulmakta, dersler ve disiplinler arasındaki uyum problemlerine değinilmekte, derslerin düzey ve amaçlarının belirgin olmadığı, kullanılan öğretme-öğrenme stratejilerinin programların amaç-içerik ve felsefesini yeterince gerçekleştiremediği, programların koordinasyon içerisinde yürütülmediği, değerlendirme ve geliştirme çalışmalarında yetersizliklerin bulunduğu belirtilmektedir.

Tablo 3
Öğretim Elemanlarının Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Görüşleri

GÖRÜŞLER	N	$\bar{x}$	ss
1. Eğitim programı, fakültenin eğitim sistemi içerisindeki konumuna uygun olarak hazırlanmıştır	222	3,08	,93
2. Eğitim programı, kurumsal planlamalar ve öğretim uygulamaları, fakültenin felsefe ve amaçları ile uyumlu ve gerçekleştirilebilir niteliktedir	215	2,87	,89
3. Program felsefesi, amaçları, içerik ve tasarımı, mesleki ve teknik eğitimi etkileyecek değişme ve gelişmelere dayalı olarak; yönetici, öğretim elemanı, öğrenci ve diğer ilgililerin katılımı ile geliştirilmiş ve açıkça ifade edilmiştir	223	2,50	,99
4. Program, öğretmenlik mesleğinde ve alanlarında yüksek düzeyde bilgi ve beceri sahibi, mesleğini seven, genel kültür sahibi, nitelikli bireyler yetiştirmek üzere tasarlanmıştır	222	2,83	,87
5. Program öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamaktadır	215	2,43	,92
6. Program gereksiz bilgi, beceri ve tekrarları içermemekte ve öğrencileri hayata ve mesleğe hazırlamaktadır	222	2,88	,92
7. Program, bütün öğrenciler için hedeflerle tutarlı öğrenme yaşantıları sağlamaktadır	210	2,65	,81
8. Programda, farklı öğrenme stillerine uygun, öğretme ve öğrenme strateji ve yöntemlerine yer verilerek, hedeflerin etkili olarak öğrencilere kazandırılması sağlanmaktadır	222	2,79	,88
9. Eğitim programı; öğretim uygulamaları, öğretim materyallerinin kullanımı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve diğer uygulamalardan yararlanmada eşitliği sağlayıcıdır	216	2,73	,94
10. Öğrencilerin bireysel ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak programda da çeşitliliğe (örn; seçmeli derslere, bireysel uygulamalara) yer verilmektedir	221	2,43	1,07
11. Eğitim programı; planlanma, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu bireylerce etkili bir şekilde koordine edilmektedir	221	2,62	1,00
12. Programın koordinasyonuna ilişkin tüm ilgililer (yönetici, akademik personel, öğrenci, program uzmanları...) arasında etkili bir iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır	225	2,47	,98
13. Programın bütün boyutlarının koordinasyonundan ve kalitesinden sorumlu olan, ihtiyacı karşılayacak düzeyde personel ile yeterli zaman ve kaynak sağlanmaktadır.	219	2,46	,92
14. Eğitim programı ve programı etkileyen faktörleri değerlendirme ve geliştirmeye yönelik, kapsamlı, etkili, geçerli, güvenilir ve sürekli bir "kalite güvence" sistemi bulunmaktadır	221	2,00	,96
15. Programın güçlü ve zayıf yönleri ile gerekli düzenlemelere ilişkin bilgi ve öneriler; yöneticiler, akademik personel, öğrenciler, mezunlar, istihdam edenler ve diğer ilgililerden toplanmaktadır	224	2,07	1,01
16. Değerlendirme sonuçları, programı geliştirmek için düzenli bir şekilde raporlaştırılmakta ve kullanılmaktadır	222	1,97	1,01

(1) Hiç	1.00-1.80
(2) Çok Az	1.81-2.60
(3) Kısmen	2.61-3.40
(4) Oldukça	3.41-4.20
(5) Tamamen	4.21-5.00

Teknik eğitim fakültelerinin eğitim programlarının niteliğinin, öğretim elemanları tarafından "çok az ve kısmen" yeterli bulunması ya da bir başka ifadeyle yetersiz olarak görülmesi ve bulguların yapılan diğer araştırmalarla da desteklenmesi, teknik öğretmen yetiştirme sisteminde ciddi problemlerin devam ettiğini göstermektedir. Bu durumun yetiştirilen teknik öğretmenlerin niteliği üzerinde olumsuz etki yaptığı, öğretmen niteliklerindeki bu yetersizliklerin, Türkiye'nin ihtiyacı olan nitelikli ara insangücünün mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında yetiştirilmelerine engel teşkil ettiği söylenebilir.

2. Üniversite ve Alan Değişkenleri Açısından Öğretim Elemanlarının Eğitim Programların Niteliğine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın ikinci alt probleminde öğretim elemanlarının görev yaptığı üniversite ve alanlarının, teknik eğitim fakültelerinde uygulanan eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri üzerinde farklılık

oluşturup oluşturmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 4'te üniversite, Tablo 5'te ise alan değişkenleri açısından öğretim elemanlarının görüşlerine yönelik karşılaştırmalara yer verilmiştir.

Tablo 4
Görev Yaptıkları Üniversiteler Açısından, Öğretim Elemanlarının Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Görüşlerine Yönelik Variyans Analizi Sonuçları

	GÖRÜŞLER	Univers.	N	x	ss	F	p	Anlam
1.	Eğitim programı, fakültenin eğitim sistemi içerisindeki konumuna uygun olarak hazırlanmıştır	Gazi	109	3,11	1,00	,915	,402	-
		Marmara	81	3,12	,71			
		Fırat	32	2,88	1,16			
2.	Eğitim programı, kurumsal planlamalar ve öğretim uygulamaları, fakültenin felsefe ve amaçları ile uyumlu ve gerçekleştirilebilir niteliktedir	Gazi	107	2,92	,80	1,389	,252	-
		Marmara	76	2,89	,92			
		Fırat	32	2,63	1,07			
3.	Program felsefesi, amaçları, içerik ve tasarımı, mesleki ve teknik eğitimi etkileyecek değişme ve gelişmelere dayalı olarak; yönetici, öğretim elemanı, öğrenci ve diğer ilgililerin katılımı ile geliştirilmiş ve açıkça ifade edilmiştir	Gazi	109	2,50	,98	1,147	,319	-
		Marmara	81	2,58	1,00			
		Fırat	33	2,27	,98			
4.	Program, öğretmenlik mesleğinde ve alanlarında yüksek düzeyde bilgi ve beceri sahibi, mesleğini seven, genel kültür sahibi, nitelikli bireyler yetiştirmek üzere tasarlanmıştır	Gazi	108	2,92	,89	1,280	,280	-
		Marmara	81	2,78	,77			
		Fırat	33	2,67	,99			
5.	Program öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamaktadır	Gazi	103	2,39	,92	,224	,800	-
		Marmara	79	2,48	,80			
		Fırat	33	2,42	1,20			
6.	Program gereksiz bilgi, beceri ve tekrarları içermemekte ve öğrencileri hayata ve mesleğe hazırlamaktadır	Gazi	109	2,93	,96	,503	,606	-
		Marmara	80	2,80	,91			
		Fırat	33	2,94	,86			
7.	Program, bütün öğrenciler için hedeflerle tutarlı öğrenme yaşantıları sağlamaktadır	Gazi	102	2,62	,84	,365	,694	-
		Marmara	76	2,71	,75			
		Fırat	32	2,59	,87			
8.	Programda, farklı öğrenme stillerine uygun öğretme ve öğrenme strateji ve yöntemlerine yer verilerek, hedeflerin etkili olarak öğrencilere kazandırılması sağlanmaktadır	Gazi	109	2,83	,81	,301	,740	-
		Marmara	81	2,79	,90			
		Fırat	32	2,69	1,06			
9.	Eğitim programı; öğretim uygulamaları, öğretim materyallerinin kullanımı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve diğer uygulamalardan yararlanmada eşitliği sağlayıcıdır	Gazi	104	2,72	1,03	3,262	,040	Mar-Fır
		Marmara	79	2,89	,73			
		Fırat	33	2,39	1,03			
10.	Öğrencilerin bireysel ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak programda da çeşitliliğe (örn; seçmeli derslere, bireysel uygulamalara) yer verilmektedir	Gazi	109	2,50	1,13	1,049	,352	-
		Marmara	80	2,29	,98			
		Fırat	32	2,50	1,05			
11.	Eğitim programı; planlanma, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu bireylerce etkili bir şekilde koordine edilmektedir	Gazi	109	2,61	1,03	,283	,754	-
		Marmara	79	2,67	,94			
		Fırat	33	2,52	1,06			
12.	Programın koordinasyonuna ilişkin tüm ilgililer (yönetici, akademik personel, öğrenci, program uzmanları...) arasında etkili bir iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır	Gazi	111	2,37	,98	1,128	,325	-
		Marmara	81	2,58	,95			
		Fırat	33	2,52	1,06			
13.	Programın bütün boyutlarının koordinasyonundan ve kalitesinden sorumlu olan, ihtiyacı karşılayacak düzeyde personel ile yeterli zaman ve kaynak sağlanmaktadır.	Gazi	108	2,40	,93	,459	,632	-
		Marmara	80	2,50	,91			
		Fırat	31	2,55	,93			
14.	Eğitim programı ve programı etkileyen faktörleri değerlendirme ve geliştirmeye yönelik, kapsamlı, etkili, geçerli, güvenilir ve sürekli bir "kalite güvence" sistemi bulunmaktadır	Gazi	109	1,93	,96	,922	,399	-
		Marmara	79	2,01	,81			
		Fırat	33	2,18	1,24			
15.	Programın güçlü ve zayıf yönleri ile gerekli düzenlemelere ilişkin bilgi ve öneriler; yöneticiler, akademik personel, öğrenciler, mezunlar, istihdam edenler ve diğer ilgililerden toplanmaktadır	Gazi	111	2,09	1,02	,615	,542	-
		Marmara	80	1,99	,91			
		Fırat	33	2,21	1,19			
16.	Değerlendirme sonuçları, programı geliştirmek için düzenli bir şekilde raporlaştırılmakta ve kullanılmaktadır	Gazi	110	1,89	,97	4,121	,017	Fır-Gaz
		Marmara	80	1,89	,93			Fır-Mar
		Fırat	32	2,44	1,24			

Tablo 4'te görüldüğü gibi Gazi, Marmara ve Fırat Üniversiteleri'nde görev yapan öğretim elemanlarının genel olarak eğitim programlarının niteliğine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Yapılan variyans analizi sonuçlarına göre, yalnızca *"eğitim programının; öğretim uygulamaları, öğretim materyallerinin kullanımı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve diğer uygulamalardan yararlanmada eşitliği sağlayıcı nitelikte"* olduğu görüşünde, Fırat Üniversitesi öğretim elemanları ile Marmara üniversitesi öğretim elemanları arasında istitatistiki açıdan anlamlı bir fark bulunmaktadır. Fırat üniversitesi öğretim elemanları görüşe "çok az", Marmara Üniversitesi öğretim elemanları ise "kısmen" katılmaktadır ($F=3,262$; $p>0.05$). Ayrıca, *"değerlendirme sonuçlarının, programları geliştirmek için düzenli bir şekilde raporlaştırılarak kullanılması"*nın her üç fakültede de "çok az" gerçekleştirildiği görülmekle birlikte, Fırat Üniversitesi öğretim elemanlarının diğerlerine göre eğitim programlarının bu niteliği daha fazla taşıdığını düşündükleri söylenebilir ($F=4,121$; $p>0.05$).

Programlarının niteliği genel olarak değerlendirildiğinde, öğretim elemanlarının görüşlerinin bulundukları üniversiteye göre değişmediği, Gazi, Marmara ve Fırat Üniversitesi öğretim elemanlarının Teknik eğitim fakülteleri eğitim programlarının niteliğini benzer şekilde değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Bunun, her 3 üniversitenin de amaç, öğrenci kaynağı, yönetim, finansman, eğitim-öğretim etkinlikleri, rehberlik faaliyetleri, öğretim elemanı yapısı ve öğretim elemanlarının program geliştirme etkinliklerine katılma düzeyi gibi özellikler açısından benzerlikler taşımasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Tablo 5'te eğitim bilimleri ve alan bilgisi öğretim elemanlarının genel olarak eğitim programlarının niteliğine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir.

Ancak yapılan t-testi sonuçlarına göre yalnızca *"eğitim programı, kurumsal planlamalar ve öğretim uygulamalarının, fakültenin felsefe ve amaçları ile uyumlu ve gerçekleştirilebilir nitelikte"* olduğu görüşüne ($t=2,081$; $p>0.05$) meslek bilgisi öğretim elemanları "çok az", alan bilgisi öğretim elemanları ise "kısmen" katılmaktadır. *"Öğrencilerin bireysel ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik programda çeşitliliğe yer verildiği"* görüşüne ise ($t=2,584$; $p>0.05$) her iki grupta "çok az" düzeyinde katılmakla birlikte, öğretmenlik meslek bilgisi alanındaki öğretim elemanlarının duruma biraz daha olumsuz baktıkları anlaşılmaktadır. Bununla birlikte programın niteliği konusunda genel değerlendirmelerinin benzerlik taşıdığı ve programların yeterli olmadığı konusundaki görüşlerin ortak olduğu söylenebilir.

Tablo 5
Bulundukları Alanlara Göre Öğretim Elemanlarının Eğitim Programlarının Niteliğine İlişkin Görüşlerine Yönelik t-Testi Sonuçları

GÖRÜŞLER	Branş	N	X	ss	t	p	Anlam
1. Eğitim programı, fakültenin eğitim sistemi içerisindeki konumuna uygun olarak hazırlanmıştır	Alan B.	191	3,11	,92	1,369	0,173	-
	ÖMB	31	2,85	1,05			
2. Eğitim programı, kurumsal planlamalar ve öğretim uygulamaları, fakültenin felsefe ve amaçları ile uyumlu ve gerçekleştirilebilir niteliktedir	Alan B.	191	2,91	,87	2,081	0,39	*
	ÖMB	31	2,52	,96			
3. Program felsefesi, amaçları, içerik ve tasarımı, mesleki ve teknik eğitimi etkileyecek değişme ve gelişmelere dayalı olarak; yönetici, öğretim elemanı, öğrenci ve diğer ilgililerin katılımı ile geliştirilmiş ve açıkça ifade edilmiştir	Alan B.	191	2,54	,97	1,688	0,093	-
	ÖMB	31	2,19	1,06			
4. Program, öğretmenlik mesleğinde ve alanlarında yüksek düzeyde bilgi ve beceri sahibi, mesleğini seven, genel kültür sahibi, nitelikli bireyler yetiştirmek üzere tasarlanmıştır	Alan B.	191	2,82	,87	0,313	0,754	-
	ÖMB	31	2,88	,83			
5. Program öğrencilerin bireysel, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamaktadır	Alan B.	191	2,42	,92	0,424	0,672	-
	ÖMB	31	2,50	,95			
6. Program gereksiz bilgi, beceri ve tekrarları içermemekte ve öğrencileri hayata ve mesleğe hazırlamaktadır	Alan B.	191	2,91	,93	1,119	0,264	-
	ÖMB	31	2,69	,84			
7. Program, bütün öğrenciler için hedeflerle tutarlı öğrenme yaşantıları sağlamaktadır	Alan B.	191	2,64	,82	0,299	0,765	-
	ÖMB	31	2,69	,74			
8. Programda, farklı öğrenme stillerine uygun öğretme ve öğrenme strateji ve yöntemlerine yer verilerek, hedeflerin etkili olarak öğrencilere kazandırılması sağlanmaktadır	Alan B.	191	2,81	,87	0,853	0,395	-
	ÖMB	31	2,65	1,02			
9. Eğitim programı; öğretim uygulamaları, öğretim materyallerinin kullanımı, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve diğer uygulamalardan yararlanmada eşitliği sağlayıcıdır	Alan B.	191	2,76	,91	0,993	0,329	-
	ÖMB	31	2,52	1,16			
10. Öğrencilerin bireysel ve mesleki ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak programda da çeşitliliğe (örn; seçmeli derslere, bireysel uygulamalara) yer verilmektedir	Alan B.	191	2,49	1,05	2,584	0,015	*
	ÖMB	31	1,92	1,06			
11. Eğitim programı; planlanma, uygulama ve değerlendirmeden sorumlu bireylerce etkili bir şekilde koordine edilmektedir	Alan B.	191	2,66	1,00	1,490	0,138	-
	ÖMB	31	2,35	,98			
12. Programın koordinasyonuna ilişkin tüm ilgililer (yönetici, akademik personel, öğrenci, program uzmanları...) arasında etkili bir iletişim ve koordinasyon sağlanmaktadır	Alan B.	191	2,51	,97	1,735	0,084	-
	ÖMB	31	2,15	1,05			
13. Programın bütün boyutlarının koordinasyonundan ve kalitesinden sorumlu olan, ihtiyacı karşılayacak düzeyde personel ile yeterli zaman ve kaynak sağlanmaktadır.	Alan B.	191	2,50	,92	1,883	0,061	-
	ÖMB	31	2,13	,85			
14. Eğitim programı ve programı etkileyen faktörleri değerlendirme ve geliştirmeye yönelik, kapsamlı, etkili, geçerli, güvenilir ve sürekli bir "kalite güvence" sistemi bulunmaktadır	Alan B.	191	2,04	,94	1,794	0,074	-
	ÖMB	31	1,67	1,05			
15. Programın güçlü ve zayıf yönleri ile gerekli düzenlemelere ilişkin bilgi ve öneriler; yöneticiler, akademik personel, öğrenciler mezunlar, istihdam edenler ve diğer ilgililerden toplanmaktadır	Alan B.	191	2,11	,99	1,644	0,102	-
	ÖMB	31	1,76	1,09			
16. Değerlendirme sonuçları, programı geliştirmek için düzenli bir şekilde raporlaştırılmakta ve kullanılmaktadır	Alan B.	191	1,98	1,01	0,463	0,644	-
	ÖMB	31	1,88	1,05			

3. Öğretim Elemanlarının Bazı Kişisel Özelliklerinin Görüşleri Üzerindeki Etkisi

Araştırmanın üçüncü alt probleminde; üniversite, alan, bölüm, ünvan, kıdem ve cinsiyet değişkenlerinin, öğretim elemanlarının programın niteliğiyle ilgili görüşleri üzerinde etkisi olup olmadığı incelenmiş ve değişkenlerin ayrı ayrı ve birlikte etkisi yordanmaya çalışılmıştır. Tablo 6'da öğretim elemanlarının programla ilgili görüşlerinin yordanmasına yönelik çoklu regresyon analizi sonuçları verilmektedir.

Tablo 6.
Bazı Değişkenler Açısından, Öğretim Elemanlarının Görüşlerinin Yordanmasına Yönelik Çoklu-Regresyon Analizi Sonuçları

DEĞİŞKEN	B	SH_B	β	t	p	İkili r	Kısmi r
SABİT	3,203	0,578		5,539	0,000		
ÜNİVERSİTE	0,04	0,071	0,005	0,060	0,952	-0,002	0,005
ALAN	0,51	0,183	-0,262	-2,790	0,006	-0,164	-0,209
BÖLÜM	-0,08	0,037	-0,209	-2,252	0,026	-0,038	-0,170
ÜNVAN	-0,06	0,072	-0,078	-0,793	0,429	-0,083	-0,061
KIDEM	-0,01	0,058	-0,022	-0,222	0,825	0,079	-0,017
CİNSİYET	0,20	0,173	0,089	1,148	0,252	0,119	0,087
R = 0.257, R^2= 0.066							
F = 2.023, P = 0.065							

Regresyon analizi sonucuna göre öğretim elemanlarının teknik eğitim fakültesi eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri ile bu görüşlere etki eden özellikleri arasındaki ilişkiye yönelik matematiksel model şu şekildedir.

GÖRÜŞ = 3,203 + 0,04 **ÜNİVERSİTE** + 0,51 **ALAN** - 0,08 **BÖLÜM** - 0,06 **ÜNVAN** - 0,01**KIDEM** + 0,20 **CİNSİYET**

Tablo 6'da da görüldüğü gibi yordayıcı değişkenlerle, bağımlı değişken (yordanan) arasındaki korelasyon incelendiğinde, öğretim elemanlarının eğitim programının niteliğiyle ilgili görüşleri ile bu görüşler üzerindeki etkisi incelenen değişkenler (kişisel özellikler) arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. Değişkenlerin bağımlı değişkeni yordamaya yönelik ilişki düzeyleri r= 0.002 ile r= 0.16 arasında değişmektedir. 6 değişkenin birlikte öğretim elemanlarının programın niteliğine ilişkin görüşlerine yönelik toplam variyansın yalnızca % 7'sini açıkladığı, ilişki düzeyinin düşük olduğu ve hepsi birlikte eğitim programının niteliğiyle ilgili görüşleri üzerinde anlamlı etki yapmadığı görülmektedir ($R=0.257$, $R^2=0.066$, $p>0.05$). Her bir değişkenin ayrı ayrı etkisi incelendiğinde ise alan ($t= 2.790$, $p<0.05$) ve bölüm ($t=2.252$, $p<0.05$) değişkenlerinin görüşler üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu, diğerlerinin ise anlamlı bir etkisinin bulunmadığı gözlenmektedir. Değişkenlerin görüşler üzerindeki göreli etkilerine bakıldığında; alan (β= 0.26), bölüm (β= 0.21), cinsiyet (β= 0.09), unvan (β= 0.08), kıdem (β= 0.02) ve üniversite (β= 0.005) şeklinde sıralandığı görülmektedir. Buna göre öğretim elemanlarının incelenen altı özelliğinden yalnızca ikisinin görüşleri üzerinde anlamlı etki yaptığı, ancak etki düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma bulgularına dayalı olarak varılan genel sonuçlar ve öneriler şunlardır:

1. Teknik eğitim fakültesi öğretim elemanları, eğitim programlarının niteliğini yeterli bulmamaktadır.

2. Öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine ilişkin görüşleri; üniversite, unvan, cinsiyet, alan, kıdem ve bölüm değişkenlerine göre farklılık taşımamaktadır.

3. Öğretim elemanlarının eğitim programlarının niteliğine yönelik görüşlerine, incelenen özelliklerinin hepsi birlikte anlamlı etki yapmamaktadır. Değişkenlerin ayrı ayrı etkileri incelendiğinde ise alan ve bölüm değişkenlerinin anlamlı etkisinin bulunduğu, ancak etki düzeylerinin düşük olduğu ve öğretim elemanlarının eğitim bilimleri ya da alan bilgisi öğretim elemanı olarak görev yapmalarının görüşlerini diğer özelliklerinden daha fazla etkilediği söylenebilir.

Öğretmen yetiştirme sistemi yapısı ve görevleri itibarıyla toplumu yakından ilgilendiren, değişme ve gelişmelerle birlikte önemi daha da artan büyük bir sistemdir. Tüm toplumsal sistemler gibi, bu sistem de sorunsuz değildir. Ancak, etkili bir sistemin kurulabilmesi için, sorunların sağlıklı bir şekilde tanımlanıp, zamanında çözülmesi gerekir. Gelişmenin temelinde, var olan problemlerin algılanması ve çözümünde uygun yaklaşımların varlığı yatar. Türkiye'nin değişme ve gelişme sürecinde temel yapı taşı niteliği taşıyan öğretmenlerin, yeni dünya düzeninin gerektirdiği nicelik ve nitelikte insangücünü yetiştirebilmesi için, diğer ilgililerin yanında, özellikle sistemin en önemli unsurları arasında yer alan öğretim elemanlarının tespitlerinin ve beklentilerinin dikkate alınması gerekir. Bu tespit ve beklentiler doğrultusunda sistemin yapı ve işleyişinde gerekli düzenlemelerin yapılması, öğretmen yetiştirme programlarının işlevselliğinin artırılmasına önemli bir katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Akkul, N. (1997). *Eğitimde Kalite Kontrol Çemberlerinin Kurulması: Metal Eğitimi Bölümünde İş Tatmini.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Basinger, J. (1999). Draft Standards Issued for Teacher Education. *The Chronicle of Higher Education*, 45 (22). Washinton.

Baykul, Y. (25-27 Kasım 1999). "Ülkemizde Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Uygulamaları Hakkında bazı Düşünceler". *21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu.* Ankara: Tekışık Yayıncılık.

Demirel, Ö. (25-27 Kasım 1999). "Türk Eğitim Sisteminde Öğretim Programlarının Geliştirilmesinde Bilimsel Yaklaşım ve 2000'li Yıllar İçin Öneriler". *21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu.* Ankara: Tekışık Yayıncılık.

Doll, R.C. (1992). *Curriculum Improvement: Decision Making and Process.* 8. Ed. Boston: Allyn and Bacon.

Don, Adams. (1993). Defining Educational Quality. *Educational Planning, 9* (3).

Erişen, Y. (2001). *Öğretmen Yetiştirme Programlarına İlişkin Kalite Standartlarının Belirlenmesi ve Fakültelerin Standartlara Uygunluğunun Değerlendirilmesi.* Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi.

Freed, J.E. & et. al. (1997). A Culture for Academic Excellence: Implementing the Quality Principles in Higher Education. *ERIC Digest* No: ED406962.

Hedges, E. L. & Valija M. A. (1995). Assessing Learning. *Vocational Instructional Materials Laboratory.* The Ohio State University.

Geoffrey, D. D. (1994). *Developing Quality Systems in Education.* Great Britain: Ruutledge.

Kelly, A.V. (1989). *The Curriculum: Theory and Practice.* London: Paul Chapman Publishing.

Küçükahmet, L. (1992). Öğretmen Yetiştirme Düzenimizin XI. Milli Eğitim Şurası Işığında Değerlendirilmesi. *Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon.* Ankara.

Küçükahmet, L. (1993). *Öğretmen Yetiştirme Programları ve Uygulamaları.* Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Matbaası.

Mahiroğlu, A. (1996). *Teknik Eğitim Fakültesi Mezunlarını İzleme Araştırması.* Ankara: METARGEM, (6).

M.E.B. (1999a). *On Altıncı Milli Eğitim Şürası.* Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

M.E.B. (1999b). *Mesleki ve Teknik Eğitim Alanına Öğretmen ve Yönetici Yetiştirme 3. Komisyon Raporu.* Ankara.

M.E.B. (1993). *Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon ve İşbirliği Toplantısı.* Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Özgüven, E. (1997). "Yükseköğretimde Niteliği Geliştirme". *Yükseköğretimde Sürekli Kalite İyileştirme.* Ankara: Haberal Eğitim Vakfı.

Saylor, Alexander & Lewis. (1981). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.* Canada.

Shaw, G. (1999). European Standards in Vocational Education and Training (VET): What Are They and Who Wants Them. *European Journal of Education, 34* (2), 137-152.

The European Council of International Schools (ECIS). (1999, August). *Ecis Standards for Accreditation.* Retrieved 1999, Web:http:// www. ecis.org/accreditation/standards.htm

TDK (1979). *Atatürk'ün Milli Eğitimimizle İlgili Düşünce ve Buyrukları.* Ankara: TDK.

Urevbu, A. (1991).*Curriculum Studies*. U.K: Longman Publishing.

Varış, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Alkım yayınları.

YÖK. (1999). Türkiye'de Öğretmen Eğitiminde Akreditasyon ve Standartlar. *YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi*. Ankara.

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM FAKÜLTESİ

XIII. ULUSAL EĞİTİM BİLİMLERİ KURULTAYI

KATILIM BELGESİ

6-9 TEMMUZ 2004 MALATYA

Sayın; *Dr. Yavuz ERİŞEN*

kurultayımıza katkı ve katılımlarınız için teşekkür ederiz.

Prof. K. Bülent BİROL
DEKAN-Kurultay Başkanı

Prof. Dr. Fatih HİLMİOĞLU
REKTÖR